

Pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę internetinių platformų valdytojai iš principo patys neatlieka autorių teisių saugomo turinio, kurį į internetą neteisėtai įkelia jų naudotojai, viešo skelbimo

Vis dėlto valdytojai atlieka tokį skelbimą pažeisdami autorių teises, jeigu jie ne tik suteikia pačią platformą, bet ir prisideda prie tokio turinio padarymo viešai prieinamo

Pirmoje byloje (C-682/18) muzikos prodiuseris Frank Peterson Vokietijos teismuose bylinėjasi su *YouTube* ir jos teisėta atstove *Google* dėl kelių fonogramų, į kurias, kaip jis teigia, turi įvairių teisių, įkėlimo 2008 m. į *YouTube*. Jas į internetą įkėlė šios platformos naudotojai be jo leidimo. Šios fonogramos – tai atlikėjos Sarah Brightman kūriniai iš albumo „A Winter Symphony“ ir privatūs garso įrašai, padaryti per jos koncertų turą „Symphony Tour“.

Antroje byloje (C-683/18) leidykla *Elsevier* Vokietijos teismuose bylinėjasi su *Cyando* dėl to, kad 2013 m. į jos failų prieglobos ir dalijimosi platformą „Uploaded“ buvo įkelti įvairūs kūriniai, į kuriuos *Elsevier* turi išimtinės teises. Kūrinius į internetą be jos leidimo įkėlė šios platformos naudotojai. Tie kūriniai yra „Gray’s Anatomy for Students“, „Atlas of Human Anatomy“ ir „Campbell-Walsh Urology“, ir jie buvo prieinami *Uploaded* per *rehabgate.com*, *avaxhome.ws* ir *bookarchive.ws* skelbiamus nuorodų rinkinius

Bundesgerichtshof (Aukščiausiasis Federalinis Teismas, Vokietija), kuriame nagrinėjamos šios dvi bylos, pateikė Teisingumo Teismui kelis prejudicinius klausimus, be kita ko, dėl internetinių platformų valdytojų atsakomybės, kai šiose platformose jų naudotojai neteisėtai skelbia autoriaus teisių saugomus kūrinius.

Jų atsakomybę Teisingumo Teismas nagrinėjo atsižvelgdamas į teisinę sistemą, galiojusią bylos faktinių aplinkybių atsiradimo momentu, nustatytą Direktyva 2001/29 dėl autorių teisių¹, Direktyva 2000/31 dėl elektroninės komercijos² ir Direktyva 2004/48 dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo³. Prejudiciniai klausimai nėra susiję su vėliau įsigaliojusia sistema, nustatyta Direktyvoje 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje⁴.

Savo sprendime, kurį priėmė didžioji kolegija, Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę internetinių platformų valdytojai iš principo patys neatlieka autorių teisių saugomo turinio, kurį į internetą neteisėtai įkelia jų naudotojai, viešo

¹ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230).

² 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399).

³ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32).

⁴ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB (OL L 130, 2019, p. 92). Šioje direktyvoje nustatoma nauja internetinių platformų valdytojų atsakomybės sistema, kai kūrinius neteisėtai įkelia šių platformų naudotojai. Ši direktyva, kurią kiekviena valstybė narė turi perkelti į savo nacionalinę teisę iki 2021 m. birželio 7 d., įpareigoja platformų valdytojus gauti leidimą iš teisių turėtojų, pavyzdžiui, sudarant licencinę sutartį dėl jų platformų naudotojų įkeliamų kūrinių.

skelbimo, nebent šie valdytojai ne tik suteikia pačią platformą, bet ir prisideda prie tokio turinio padarymo viešai prieinamo pažeidžiant autorių teises. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad tokie valdytojai gali pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės pagal Direktyvą 2000/31, jeigu jie neatlieka aktyvaus vaidmens, kuris leistų jiems žinoti ar kontroliuoti į jų platformą įkeltą turinį.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą, ar pats vaizdo įrašų dalijimosi platformos arba failų prieglobos ir dalijimosi platformos, kurioje naudotojai gali neteisėtai padaryti viešai prieinamą saugomą turinį, valdytojas tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėse bylose, „viešai skelbia“ šį turinį, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2001/29⁵. Pirmiausia Teisingumo Teismas priminė sąvokos „viešas paskelbimas“ tikslus ir apibrėžtį bei papildomus kriterijus, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant individualų vertinimą.

Iš šių kriterijų Teisingumo Teismas išskyrė neišvengiamą platformos valdytojo vaidmenį ir jo veiksmų sąmoningumą. Platformos valdytojas atlieka „paskelbimo veiksmą“, kai veikia labai gerai žinodamas savo elgesio pasekmes ir suteikia savo klientams prieigą prie saugomo kūrinių, ir būtent tuomet, kai, nesant tokio veiksmo, klientai iš esmės negalėtų pasinaudoti skelbiamu kūriniu.

Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad vaizdo įrašų dalijimosi platformos ar failų prieglobos ir dalijimosi platformos, kurioje naudotojai gali neteisėtai padaryti viešai prieinamą saugomą turinį, valdytojas „viešai neskelbia“ šio turinio, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nebent jis ne tik suteikia pačią platformą, bet ir prisideda prie tokio turinio padarymo viešai prieinamo pažeidžiant autoriaus teises.

Taip yra, be kita ko, tada, kai valdytojas konkrečiai žino, kad jo platformoje yra neteisėtai prieinamas saugomas turinys, tačiau nedelsiant jo nepašalina ir neužblokuoja prieigos prie jo, arba kai jis žino ar turėtų žinoti, kad saugomą turinį per jo platformą naudotojai apskritai neteisėtai padarė viešai prieinamą, tačiau nesiima įgyvendinti tinkamų techninių priemonių, kurių galima tikėtis iš įprastai rūpestingo operatoriaus, kad patikimai ir veiksmingai užkirstų kelią autoriaus teisių pažeidimams šioje platformoje, arba kai jis dalyvauja atrenkant neteisėtai viešai paskelbtą saugomą turinį, savo platformoje teikia priemones, skirtas konkrečiai neteisėtai dalytis tokiu turiniu, ar sąmoningai skatina tokį dalijimąsi, ką gali rodyti tai, kad jis sukūrė ekonominį modelį, skatinantį platformos naudotojus joje neteisėtai viešai skelbti saugomą turinį.

Antra, Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą, ar internetinių platformų valdytojas gali pasinaudoti Direktyvoje 2000/31⁶ numatytu atleidimu nuo atsakomybės už saugomą turinį, kurį naudotojai neteisėtai viešai skelbia per jo platformą. Teisingumo Teismas išnagrinėjo, ar valdytojo vaidmuo yra neutralus, t. y. ar jo elgesys yra visiškai techninio, automatinio ir pasyvaus pobūdžio, ir jis nežino apie saugomą turinį ir jo nekontroliuoja, ar atvirkščiai – jo vaidmuo yra aktyvus ir tai jam leidžia žinoti ar kontroliuoti turinį. Teisingumo Teismas nusprendė, kad valdytojas gali pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės, jeigu jis neatlieka aktyvaus vaidmens, kuris leistų žinoti ar kontroliuoti į jo platformą įkeltą turinį. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad valdytojas neatleidžiamas nuo atsakomybės pagal šią direktyvą, jeigu jis žino apie konkrečius neteisėtus naudotojų veiksmus, susijusius su jo platformoje įkeltu saugomu turiniu.

---

⁵ Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis. Pagal šią nuostatą valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamą tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

⁶ Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalis. Pagal šią nuostatą, kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugos gavėjo pateiktos informacijos saugojimas, valstybės narės užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už informaciją, kurią saugo paslaugos gavėjo prašymu, tik tada, jei teikėjas, pirma, neturi faktinių žinių apie neteisėtą veiklą arba informaciją ir, atsižvelgiant į reikalavimus atlyginti žalą, nežino apie faktus ar aplinkybes, rodančias, kad verčiamasi neteisėta veikla arba teikiama neteisėta informacija; arba, antra, teikėjas, gavęs tokių žinių ar apie tai sužinojęs, nedelsdamas panaikina šią informaciją arba atima galimybę ją pasiekti.

Trečia, Teisingumo Teismas patikslino sąlygas, kada teisių turėtojai pagal Direktyvą 2001/29⁷ gali prašyti teismo priimti įpareigojimus internetinių platformų valdytojams. Jis nusprendė, kad su šia direktyva yra suderinama tai, kad autorių teisių ar gretutinių teisių turėtojas, remdamasis nacionaline teise, gali prašyti, kad teismas nustatytų draudimą valdytojui, kurio paslauga trečiasis asmuo naudojosi pažeisdamas jo teises šiam nežinant, kaip numatyta Direktyvoje 2000/31⁸, tik su sąlyga, kad prieš pradėdant teismo procesą apie šį pažeidimą buvo pranešta valdytojui, tačiau jis nedelsdamas nesiėmė veiksmų, kad pašalintų tokį turinį arba užblokuotų prieigą prie jo, taip pat užtikrintų, kad tokie pažeidimai nesikartotų.

Vis dėlto nacionaliniai teismai turi užtikrinti, kad taikant tokią sąlygą nebūtų taip vėluojama faktiškai nutraukti pažeidimą, kad būtų padaryta neproporcingos žalos teisių turėtojui.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

---

⁷ Direktyvos 2001/29 8 straipsnio 3 dalis. Pagal šią nuostatą valstybės narės užtikrina, kad teisių turėtojai turėtų galimybes prašyti teismo draudimo tarpininkams, kurių paslaugomis tretieji asmenys naudojasi autorių teisėms ar gretutinėms teisėms pažeisti.

⁸ Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies a punktas.